עירין קדישין תניינא — כי תבוא

והי' כי תבא אל הארץ וכו' אע"פ שאוה"ח כתב שהשמחה היא כי תבא אל הארץ עליונה ואני אומר להיפך שעיקר השמחה היא בהטיב דרכו בעוה"ז כי אין זה שכל דנהרין לי' שבילין דרקיע כשבילי דנהרדעי כי העיקר היא להנהיר שבילי דנהרדעי כשבילין דרקיע וד"ל ולקחת מראשית היינו מראש היום ואם ח"ו מבלבל ראש היום הגם שלומד אחר כך ומתפלל על כל זה הבל המה מעשי תעתועים ולהיפך אם מקדש ראש היום לד' אזי יהי' בטוח שכל מעשיו של כל היום יהי' לשם שמים וזה שאמר הכתוב אלקים אלי אתה אשחרך פי' לשון שחרית ראש המחשבה בשחרית הוא צמאה לך נפשי כמה לך בשרי לך דווקא אזי בארץ ציה ועיף בלי מים אפי' הולך אח"כ בארציות היינו במשא ומתן בלי מים אין מים אלא תורה כן בקודש חזתיך אוכל לחזות אותך בקדושה. וזה פי' מפני שיבה תקום היינו קודם שתזקין בהיום תקום היינו בתחילת היום וזה פי' צעיר אנכי לימים כמו צעיר שיש לו כח יותר מן הזקן כן צריך להיות צעיר לימים ולמשול על הימים ולא הימים עליו ח"ו וזה פי' החכם עיניו בראשו היינו בכל הראשית בראש השנה ובראש חודש בראש השבוע ובראש היום. זקני המגיד ז"ל אמר ושמת בטנ"א ר"ת טעמים נקודות אותיות היינו שצריך ראשית המחשבה ליתן בתפלה ואז הוא טוב לו:

באופן הב' ולקחת מראשית כל פרי האדמה ופי' רש"י מראשית ולא כל ראשית. מראשית נקרא הצדיק הדור. ולא כל ראשית שיש הרבה צדיקים אבל צריך כל איש לדבק עצמו לצדיק הדור. וזה מראשית כי צדיק הדור יש לו בחינת צינור כמו הצינור שדרך אליו יורדים כל ההשפעות לעולם ולכן צריך צדיק הדור לראות שלא יסתם בו איזה דבר כי אז ח"ו לא יוכלו לירד השפעות לעולם וצריך כל אחד ואחד לבקש מהשי"ת שיקבל השפע מהצדיק הדור וזהו פי' והי' לשון שמחה כי תבוא אל ארץ החיים ששם מקום השמחה אז יוכל לקבל ההשפעה מהצדיק הדור ויש אנשים שוטים ומתנגדים ששואלים לחסידים למה הצריך לך להצדיק ומה פעולה פעלת אצל הצדיק אבל הם שוטים ואינם יודעים פעולת הצדיק:

ועוד אמר בשבת זה שיש אנשים שצריכים לשוב בפשיטות מעבירות שבידם ר"ל ויש אנשים אחרים שהתשובה שלהם היא שידעו שכל מצות ומעשים טובים ותורה שלהם עדיין אינו בשלימות שלא יהי' באמצע איזה פני' ויש אנשים שהתשובה שלהם ע"ז האופן שידעו שכל מה שעשו עדיין אינו התחלה נגד השי"ת וד"ל:

עוד אמר בשבת זו כעת אין לנו לשאול רק מתנת חנם כי בימים הקדמונים הי' אנשים שפרשו א"ע מן העולם ומתקרבים להשי"ת הי' להם לשאול שכר על עבודתם אבל עכשיו שהעולם נתגשם מאוד אין לנו לשאול רק מתנת חנם אך מקודם שישאל מתנת חנם צריך להתישב את עצמו באיזה אופן עומד בהיכל המלך לבקש מ"ח ע"כ צריך לשוב מקודם ושלשה חלקי תשובה יש כנ"ל:

עוד מה שאמר על פרשה הנ"ל בשנת תר"ז

והי' כי תבא אל הארץ וכו' ולקחת מראשית כל פרי האדמה, ופי' רש"י מראשית ולא כל ראשית. הנה כתיב חצבה עמודי' שבעה זה הז' מדות צריכים להעלותם למקורם היינו מדות החסד שהוא מדת אהבה לא יהי' רק להשי"ת וכן מדת היראה שאם תבוא לאדם יראה חצונית צריך לדחות היראה הזאת מפני יראת ד' כי הוא השליט בעולמו ולית אתר פנוי מיני' וכן מדת התפארת שהיא התפארו' שאם יבוא לאדם גדלות ח"ו יחשוב שהתפארות אינו שייך רק להקב"ה וכן מדת הנצחון וכן שאר המדות וזה ענין הבכורים שהי' משבעת המינים נגד ז' ימי הבנין ולזה נאמר אשר תבא מארצך שצריך להביא כל הדברים הגשמיים מז' המדות לפני ד' אלקיך וזהו ראשית בכורי אדמתך תביא בית ד' אלקיך והנה כתיב בראשית ברא אלקים ותרגום בחכמתא ברא כי ראשית נקרא חכמה וצריך להקדים היראה להחכמה כדכתיב ראשית חכמה יראת ד' ובאם לאו נקרא חכמתו מרובה ממעשיו ויראה היא השער להחכמה כמו שכתוב זה השער לד' וזה וזאת מתחברין כחדא כדאיתא בזוה"ק ע"פ בזאת יבוא אהרן אל הקודש כי היא מדות היראה ע"כ אני אומר שאם האדם אין לו אמונה וי"ש אף שהוא לומד ומתפלל וחושב בדעתו שהוא עושה רצון הבורא ב"ה אז הוא מהיפך אל היפך ולזה פי' רש"י מראשית ולא כל ראשית כי ראשית נקרא חכמה כנ"ל רק צריך להקדים היראה להחכמה בל יהי' ח"ו חכמתו מרובה ממעשיו וזהו ג"כ ענין תשובה תשוב ה' שצריך להשיב כל המדות להבורא ב"ה וזה ענין מה שאמר בגמרא במקום שבעלי תשובה עומדים אין הצדיקים גמורים יכולין לעמוד ולכאורה הדבר פלא הצדיק שלא טעם טעם חטא יהי' במדריגה קטנה מהבעל תשובה שעשה כמה עבירות מקודם רק הענין היא כי יש ביטול דינים ומיתוק דינים, ביטול דינים נקרא מה שהחוטא משליך הרע שלו ומבטל אותו ומתחיל להיטיב דרכו וזה נקרא צדיק גמור והראי' מהגמרא המקדש את האשה ע"מ שהוא צדיק גמור ונמצא רשע מקודשת שמא הרהר תשובה בלבו וממילא מובן שהעושה תשובה ועוזב דרכיו הרעים נקרא צדיק גמור אך המתקת הדינים נקרא היינו תשוב ה' כי המתקת דינים היא שמעלה הכל להבורא ב"ה כי בכל דבר יש טוב ורע והאדם העובד להעלות הניצוצים קדושים לד' ממילא יפול הרע וזה נקרא המתקה אמנם זה צריך להיות רק בדברים המותרים כמאמר ז"ל קדש עצמך במותר לך הגם שיש גם בדברים האסורים חיות הבורא ב"ה כמאמר ואתה מחי' את כולם רק שהבורא ב"ה הבין ויודע שבדברים האסורים הרע גובר על הטוב וא"א להעלות הטוב הנמצא שמה ויוכל ח"ו להשאר שם לכן אסור הדברים ההם ולזה אני אומר היום קודם ר"ה שצריך לעשות תשובה היינו תשוב ה' כנ"ל היינו בכל דבר שעושה במאכל ובמשתה ושאר דברים שיהי' רק בשביל הבורא ב"ה ובזה בכל דרכיך דעהו כל זה היא בצדיקים הקודמים אך עכשיו לא די שבדברים הגשמיים אינם מכוונים להבורא ב"ה אלא אף בתורה ותפלה אינו מכוונים לשמו יתברך וד' ישיב לבנו לעבודתו וליראה אמן כן יהי רצון: